

Norsk Folkehjelp

ÅRSRAPPORT 2007
Folkehjelpåret 2007

Folkehjelpåret 2007

Norsk Folkehjelp er **fagbevegelsens** humanitære organisasjon. Vår visjon er solidaritet i praksis. Vi støtter mennesker slik at de selv kan forsvare og fremme sine interesser.

Vårt arbeid bygger på samarbeid mellom likeverdige partnere – ikke veldedighet. Veldedighet gir giveren kontroll over mottakeren, mens **solidaritet** innebærer å respektere menneskers integritet og deres rett til å stille sine egne betingelser.

Norsk Folkehjelp er ingen politisk nøytral organisasjon. Vi tar standpunkt i viktige samfunnsdebatter. Vårt mål om en mer **rettferdig** verden innebærer at vi ofte velger samarbeidspartnere som er i konflikt med maktthaverne.

Vårt arbeid i Norge er preget av innsatsen til våre medlemmer, som blant annet legger ned en betydelig innsats med rednings- og **sanitetstjeneste**. Antirasistisk arbeid og drift av flyktningsmottak er andre viktige aktiviteter.

Internasjonalt har Norsk Folkehjelp prosjekter i 38 land. Vi driver langsiktig **utviklingsarbeid**, der folkelig deltagelse og organisering er viktige tiltak for å sikre menneskerettighetene og gi folk mer innflytelse over egne liv og over samfunnsutviklingen.

Vi er kjent for vårt omfattende **mineryddingsarbeid** og politiske engasjement mot miner og klasebomber. Kampen mot

landminer og klasevåpen er viktige redskaper i arbeidet med å sikre folk tilgang og rett til jord, vann og andre naturressurser.

Land som forsøker å reise seg etter år med krig og konflikt, trenger bistand for å bygge **demokratiske** institusjoner som rettsvesen og en uavhengig presse. Dette er også blant Norsk Folkehjelps internasjonale satsingsområder.

(Fra prinsippprogrammet 2007, vedtatt på landsmøtet i 2007).

Solidaritet

INNHold

- 2 2007 – ET ÅR MED STORE UTFORDRINGER
- 3 VERN OM LIV OG HELSE – ÅRETS TEMA 2007
- 4 FRIVILLIGHET FOR ALLE
- 5 ARBEID FOR FLYKTNINGERS RETTIGHETER
- 6 NORSK FOLKEHJELP UNGDOM – TØFF, MODIG OG ANNERLEDES
- 7 OLJE – VELSIGNALSE ELLER FORBANNELSE?
- 8 TI ÅR MED FORBUD MOT LANDMINER
- 9 KAMPEN MOT KLASEVÅPEN
- 10 DUGNAD FOR PALESTINA
- 11 KVINNER KAN
- 12 URFOLKKVINNER SAMLET
- 13 ÅRSBERETNING

Utgitt av Norsk Folkehjelp 2008

Foto: Stig Marlon Weston, Trond Isaksen, Lena Fiske, Kirsti Knudsen, John Rodsted, Fredrik Larsen, Marcel Leliënhof, Inger Sandberg, Torunn Aaslund, Nina Monsen, Espen Brekke, Cristina Santacruz

Layout: Fryd Forlag, Heidi Nylund Larsen

Årsrapporten blir også utgitt på engelsk

Norsk Folkehjelp

www.folkehjelp.no

Utmerkelse 2007

30-årsnåler

Dagfinn Bjørkelo, Lørenskog
Inger Lise Bjørnsletten, Vestre Toten
Kjell Dahle, Vestre Toten
Arild Danielsen, Odalen
Gudrun Gordon, Stavanger
Randi Pritzlaff Hansen, Hamar
Bjørnar Hanssen, Finnsnes
Sissel Hanssen, Finnsnes
Knut Haugen, Oslo
Karin Høiby, Odalen
Steinar Høiby, Odalen
Tore Johansen, Hamar
Per Otto Knudsen, Hamar
Liv Karin Kulstad, Hamar
Jan A. Løkken, Odalen
Jorunn Næss, Lørenskog
Inge Skjellaug, Oslo
Edel Solberg, Skedsmo

Lauritz Subberud, Hamar
Aud Vestby, Odalen
Rolf Vestby, Odalen

Æresmedlemskap

Anne-Grethe Odrun Hauge Arnesen, Oslo
Liv Billing, Oslo
Marit Danielsen, Skedsmo
Svanhild M. Fosterud, Skedsmo
Asgeir Nordengen, Oslo
Jan Erik Holgersen Opsahl, Oslo
Annie Pettersen
Åse Ravdal, Oslo
Else Myhren Repål, Oslo

2007 – et år med store utfordringer

Finn Erik Thoresen fikk med seg hele 2007 som generalsekretær i Norsk Folkehjelp før han overtok vervet som styreleder i organisasjonen. Han er spesielt stolt over det økende engasjementet hos den yngre garden i Norsk Folkehjelp.

– Årets tema i 2007 – vern om liv og helse – fanger opp mye av det som lokallagene våre gjør av frivillig arbeid for en rekke ulike grupper nasjonalt. Vi gjør en innsats i forhold til grupper som havner på siden av samfunnets eksisterende velferdstilbud, og vi er både kreative og standhaftige i dette arbeidet. Arbeidet vårt har et viktig helsepolitisk aspekt, og vi involverer lokale myndigheter og politikere. Målet er alltid å gjøre

oss selv overflødige, og at våre tilbud og aktiviteter etter hvert skal overtas av det offentlige. Ett eksempel er arbeidet med epilepsisaken og Kure Gård. Det var vemodig å legge ned driften av Kure etter 43 år. Men det var helt nødvendig fra vår side, og i dag ser vi at det offentlige gir et vel så bra tilbud til brukerne som det vi gjorde.

– Sanitet og beredskap er vel den aktiviteten som vi først forbinder med temaet vern om liv og helse. Dette er sentrale nasjonale aktiviteter, og de blir brukt i flere ulike sammenhenger året rundt. Blant annet vil jeg nevne den viktige innsatsen vi gjør i under påskeberedskapen, sanitetstjenesten under Norway Cup og sjøvettkampanjen i sommerhalvåret.

Driften av flyktningmottak og arbeidet med flyktninger og asylsøkere er andre gode eksempler på arbeidet med vern om liv og helse nasjonalt.

Internasjonalt

– Vern om liv og helse gjenspeiles også i mange av våre internasjonale aktiviteter, og her vil jeg først og fremst trekke fram arbeidet mot klasebomber, som sto sentralt gjennom hele 2007. Dette arbeidet er selvsagt utrolig viktig for alle ofrene for klasebomber, men det er også viktig internt, i den forstand at arbeidet er helt i tråd med hva Norsk Folkehjelp er og står for.

– Et grundig strategisk arbeid, kombinert med bred faglig kompetanse og erfaring, har vært avgjørende for at Norsk Folkehjelp har markert seg godt i 2007. Når vi tenker på hvilke motstandere vi har hatt i arbeidet for å få i stand en internasjonal

forbudsavtale mot klasebomber – som supermaktene USA, Kina og Russland – er det et bevis på at det nytter å stå på.

Palestina-kampanjen, som vi gjennomførte sammen med LO, ble avsluttet 1. mai 2007. Gjennom denne dugnaden greide vi å sette fokus på den vanskelige og helt uakseptable situasjonen palestinerne befinner seg i. Vi vil fortsette vårt sterke engasjement for folket i Palestina. Jeg har stor respekt for det arbeidet som utføres ved Norsk Folkehjelps utekontorer. Vi har noen strålende medarbeidere, ikke minst på kontoret vårt i Gaza, som holder hjulene i gang til tross for det store presset de til daglig lever under.

Stolt av ungdommen

Ungdommene i Norsk Folkehjelp er en viktig inspirasjonskilde for Finn Erik. – Det er flott og inspirerende å se hvor attraktiv organisasjonen har blitt for unge medlemmer. Antallet unge og engasjerte medlemmer fortsetter å vokse år for år, og det er ikke mange organisasjoner hvor andelen medlemmer under 30 år er hele 35 prosent. Det kan vi være stolte av!

– Jeg vil også trekke fram landsmøtet som fant sted i juni 2007. Det var en flott begivenhet, hvor alle bidro på en konstruktiv måte, og det var svært inspirerende å få være med og sette dagsorden for møtet. Landsmøtet var preget av stor enighet om målene for

virksomheten framover, og dette lover godt for den neste fireårsperioden som vi nå akkurat har startet på.

Veien videre

Finn Erik overlot ansvaret som generalsekretær til Petter Eide 1. januar 2008, og har overtatt vervet som styreleder etter Grete Faremo. – Det kjennes veldig riktig, og jeg har nå mer tid til å drive med de tingene jeg egentlig ønsker å gjøre. Mitt engasjement fordeler seg hovedsakelig langs tre akser: Organisasjonsbygging, frivillighet og det internasjonale solidaritetsarbeidet. Som styreleder får jeg jobbe med alle disse tre områdene. Det å gjøre Norsk Folkehjelp mer synlig og tydelig rent politisk, og jobbe med nettverksbygging, er vel det jeg er mest fornøyd med å ha tid til nå. Ellers er mitt hovedfokus framover i 2008 å oppfylle vedtakene fra landsmøtet for denne fireårsperioden. Bygging og utvikling av selve organisasjonen har også en sentral plass, og jeg tror at det arbeidet vi nå har startet med definering og prioritering av kjemevirksomheten – både nasjonalt og internasjonalt – vil gjøre Norsk Folkehjelp til en samlet og slagkraftig organisasjon.

Solidaritet
i praksis

Vern om liv og helse – årets tema 2007

Vern om liv og helse har gjennom syret Norsk Folkehjelps aktiviteter helt fra starten av i 1939. Både nasjonalt og internasjonalt er temaet et sentralt utgangspunkt for Norsk Folkehjelps innsats.

Vern om liv og helse ble gjennom året markert på flere ulike måter. Temaet ble lansert i Oslo 21. februar i forbindelse med den internasjonale konferansen om klasebomber. Plassen utenfor Nobels Fredssenter i Oslo var full av figurer som symboliserte de mange sivile som er rammet av klasebomber og miner, og viste hvor viktig arbeidet for vern om liv og helse også er i et internasjonalt perspektiv.

Nasjonalt ble temaet satt på kartet først og fremst i forbindelse med påskeberedskapen. Opplysningsentralen i Tromsø gjennomførte, gjennom sin daglige kontakt med alle sanitetsgrupper, en informasjons- og motivasjonsvirksomhet mot medlemmene. Alle grupper ble oppfordret til å reflektere over temaet, og til å vurdere ulike aktiviteter lokalt.

Under sjøvettkampanjen sammen med LO på båten Liberty, var vern om liv og helse

Norsk Folkehjelp valgte Vern om liv og helse – solidaritet i praksis som årets tema i 2007. Temaet sto i fokus på de fleste årsmøtene i lag og regioner, og ikke minst på de sentrale aktivitetskonferansene.

Nytt styre i Norsk Folkehjelp

Norsk Folkehjelps landsmøte i juni valgte nytt styre for perioden 2007–2011. Styret i Norsk Folkehjelp ble ledet av Grete Faremo fram til 31.12.2007. Deretter tok daværende generalsekretær Finn Erik Thoresen over vervet. Kjersti E.R. Jenssen fra Norsk Folkehjelp Oslo ble valgt som første nestleder, og Atle Høie fra Fellesforbundet som andre nestleder.

Oversikt over hele styret finner du på [www.folkehjelp.org/organisasjon/om Norsk Folkehjelp/organisering](http://www.folkehjelp.org/organisasjon/om%20Norsk%20Folkehjelp/organisering).

et sentralt tema. Årets seilas foregikk langs kysten i østlandsområdet, og det ble fokusert på livredning, førstehjelp og sikkerhet i vann. Hovedaktører i årets kampanje var LO-favør, de fire fagforbundene Handel og Kontor, FLT, NNN, Industri Energi, og Norsk Folkehjelp. I nesten alle havner hvor Liberty har vært til stede, har frivillige folkehjelpere deltatt i profilering av kampanjen og Norsk Folkehjelp. En rekke regioner og lokal lag har på sine årsmøter og konferanser hatt Vern om liv og helse som tema.

Årets Folkehjelper

Norsk Folkehjelp Årdal fikk utmerkelsen for sin store innsats i lokalsamfunnet. Laget, som har ca. 200 medlemmer, er sterkt involvert i prosjektet «Årdal Tenk Tryggleik» som opprinnelig ble startet av Norsk Hydro, og senere overtatt av kommunen. Målet med prosjektet er å forebygge og redusere ulykker i arbeidslivet, skolen, hjemmet og i fritida, å bedre trivselen og miljøforståelsen i kommunen, og å drive kriminalitetsforebyggende arbeid.

Prisen, som ble delt ut av justisminister Knut Storberget, er en skulptur laget av billedhoggeren Nils Aas. Justisministeren berømmet laget og den innsatsen de frivillige i Norge gjør. Beredskapsansvarlig i Norsk Folkehjelp Sanitet, Erlend Aarsæther, overrakte en gavesjekk på 25 000 kroner som et bidrag til innkjøp av den båten laget lenge har ønsket seg. Det vanket også blomster og godord fra kommunen ved ordfører Arild Ingar Lægred.

Norsk Folkehjelp Årdal er også sterkt engasjert i det kommunale prosjektet Politikameratene. Dette er et obligatorisk tilbud for konfirmantene i bygda, som får bruke skoletida blant annet til å være med hunder på leting etter narkotika og lære seg beredskap i forhold til brann. Norsk Folkehjelp underviser også elevene i førstehjelp og livredning. Videre har laget en egen ungdomsgruppe som er aktiv bidragsyter til en meningsfylt fritid for ungdommen.

Norsk Folkehjelp Årdal arrangerer førstehjelpskurs og ulike øvelser, blant annet i fjellredning og skred. Laget merker skiløyper i fjellet, og har klart å skape gode allianser lokalt – for eksempel med Norske Redningshunder og Årdal Turlag innenfor fjellredning og arbeid for å forebygge skred.

Frivillighet for alle

I stortingsmeldingen «Frivillighet for alle» gir regjeringen tydelig uttrykk for verdien av det arbeidet som legges ned på frivillig basis i Norge. «Frivillighetsmeldingen» peker på viktige tiltak som skal iverksettes for å lette hverdagen i arbeidet med frivillighet.

Samfunnet kan betraktes som en krakk med tre bein, bestående av frivillige organisasjoner, private foretak og offentlig velferd. Alle tre må til for at samfunnet skal stå støtt.

Mange arenaer – behov for samordning

Frivillighet i møte med inkluderingsarbeid, fattigdom, studentilværelse, idrett og beredskap er viktige perspektiver i meldingen. Regjeringen ønsker at de frivillige organisasjonene skal ha et forenklet og samordnet

møte med det offentlige Norge. Meldingen tar opp mange emner som er relevante for Norsk Folkehjelps arbeid, som demokratisering, deltakelse og verdien av frivillighet for den enkelte som er med i arbeidet.

Hva mener vi

Norsk Folkehjelp har avgitt høringsuttalelse og møtt i stortingskomiteen for å gjøre rede for vårt syn. Vi er fornøyde med at vi har fått en stortingsmelding som tar opp hele spekteret av frivillighet og som samlet ser på de utfordringene vi har. Vi er spesielt positive til tanken om at det offentlige skal samordne seg bedre i møte med frivilligheten.

Den norske redningstjenesten er et samarbeid mellom frivillige redningsorganisasjoner og det offentlige og private.

Helse, beredskap og forebyggende arbeid

Meldingen sier for lite om de frivillige organisasjonene som helseressurs. Betydningen av at befolkningen lærer førstehjelp eller verdien av den medisinske beredskapen som blant annet Norsk Folkehjelp Sanitet har, er ikke beskrevet. Den generelle delen om beredskapsorganisasjoner inneholder mange gode formuleringer, men den tar ikke opp de største utfordringene vi har i det daglige.

Norsk Folkehjelp synes på generelt grunnlag at det er vanskelig å framskaffe midler til forebyggende arbeid. Det er et paradoks at vi i det rike Norge ikke satser mer både i det ulykkesforbyggende arbeidet og på arbeid som retter seg mot utsatte grupper i det norske samfunnet.

Opplæring og øvelser er viktig for Norsk Folkehjelp. Ungdomsgrupper over hele landet er aktive med sanitetsaktiviteter. For å bli autorisert som førstehjelper må man gjennomføre et grunnleggende kurs på 30 timer. Senere bygger man på sin kompetanse med ytterligere kurs, tema- kvelder og øvelser.

Frivillighet på egne bein

Regjeringen gir med meldingen tydelig uttrykk for at frivilligheten har en rolle i å utfordre et offentlig system, til å utvikle nye tiltak og ikke minst finne nye arenaer for å skape engasjement i samfunnet. Derfor ønsker regjeringen ikke å sette i verk tiltak som svekker selvstendigheten til de frivillige organisasjonene. Hovedmålet med meldingen er å:

- Sikre frivillighetens uavhengighet og mangfold
- Legge til rette for at alle kan delta i frivillig arbeid
- Sørge for bedre vilkår for frivillig virke lokal
- Øke kunnskapen og oppmerksomheten om frivillighetens rolle og betydning for samfunnet
- Samordne og utvikle statlig frivillighetspolitikk

Appell

Norsk Folkehjelps magasin Appell kom ut fire ganger i 2007.

Temaene var:

1. Situasjonen i Palestina: Knuste håp – knuste liv
2. Ti år etter minekonvensjonen: Kampen mot klasebomber er i gang
3. Artistgallaen 2007
4. Ungdom – bedre enn sitt rykte

I tillegg ble det produsert et informasjonshefte med Norad-prosjekter og en nettbasert veiledning i internasjonalt arbeid. Besøktallet for Norsk Folkehjelps nettsider er økende.

Arbeid for flyktingers rettigheter

Husebyparken-, Kongsvinger-, Vardåsen- og Veumalléen mottak ble alle videreførte i 2007, mens vi mistet Løren transittmottak som vi hadde drevet fra starten i 1999.

Norsk Folkehjelp tok 29. februar 2008 over driftsansvaret på Tanum transittmottak, og ved årsskiftet drev vi dermed fem mottak i Norge. Generalsekretær Petter Eide deltok i seremonien som markerte at Norsk Folkehjelp tok over driften. Han understreket at asylmottak er en del av den globaliserte verden og derfor en naturlig del av Norsk Folkehjelps solidaritetsprosjekt.

– Våre ansatte på asylmottakene gir Norsk Folkehjelp en unik inngang til å forstå utfordringene verden står overfor, sa Eide. Han sa videre at asylmottakene skal være en integrert del av Norsk Folkehjelp og gi informasjon som gjør organisasjonen i stand til å være en kritisk røst i den offentlige debatten om forholdene asylsøkere lever under i Norge.

Vergeprosjektet

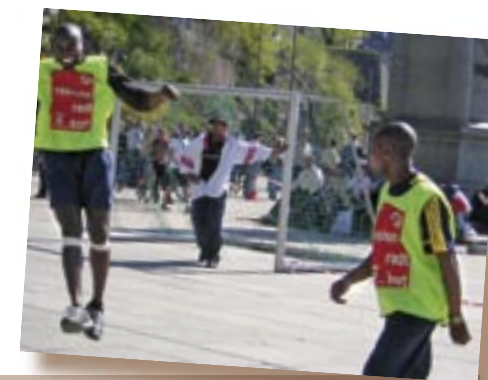
Fra 2002 har Norsk Folkehjelp drevet opplæring av verger for enslige mindre-

årige. Vi har arbeidet med forståelsen av vergens rolle og oppgaver, utviklet metoder og materiell for rekruttering, opplæring og oppfølging av verger, og utarbeidet en modell for hvordan vergearbeidet kan utføres på landsbasis. Vergearbeidet er fremdeles et forsømt område, der Norge gjentatte ganger har fått kritikk fra FNs barnekomité. Norsk Folkehjelp arbeider fremdeles for at en ordning som sikrer de enslige asylsøkende barna kompetente verger blir innført snarest mulig.

Vergeprosjektet er et eksempel på hvordan Norsk Folkehjelps erfaringer fra mottaksdrift synliggjør svakheter og utviklingsmuligheter i arbeidet for flyktinger og asylsøkere. Vergearbeidet for enslige mindreårige asylsøkere var og er preget av stor variasjon både når det gjelder rolleforståelse, og det arbeidet overformynderiene og den enkelte verge utfører. Manglende opplæring var og er et sentralt anliggende.

Det egenfinansierte prosjektet Mangfold og frivillighet resulterte i at rundt 100 nye og

gamle frivillige Folkevenner hadde aktiviteter i og utenfor mottakene. Det ble utarbeidet en erfaringsbasert håndbok, og med midler fra Helse og rehabilitering, vil prosjektet og materiellet videreutvikles i 2008 og 2009.

Forebyggende helsearbeid

Utviklingsprosjektet «Forebyggende helsearbeid i mottak» utført av Psykososialt ressurscenter (PSR) i samarbeid med Norsk Folkehjelp ved Kongsvinger-, Vardåsen- og tidligere Birkelid mottak, hadde som målsetting å skape en god modell på mottaksnivå for identifisering og forebygging av psykiske lidelser i målgruppa, og å bygge kompetanse på dette området sentralt i Norsk Folkehjelp. Det har gjennom hele prosjektperioden også blitt gitt et psykologfaglig, klinisk tilbud til beboere i de involverte mottakene, og det har vært et løpende samarbeid med både kommunehelsetjenestene og spesialisthelsetjenestene i de berørte kommunene.

Antirasistisk og holdningsutfordrende arbeid

Norsk Folkehjelps ulike aktiviteter innen det antirasistiske og holdningsutfordrende arbeidet ble videreført: Rasismefri sone, Gi rasisme rødt kort!, Menneskebibliotek, Mangfold og dialog-kurs (MOD) og InnvandrerKvinner Kan. Et nytt prosjekt i samarbeid med Norges idrettsforbund og Landsforeningen for Lesbisk og Homofil frigjøring (LLH), «Med idretten mot homohets», ble igangsatt med sekretariat i Norsk Folkehjelp. I 2008 ble sekretariatet overført til Norges Idrettsforbund.

I 2007 ble det etablert et tettere samarbeid med Fagforbundet rundt det antirasistiske og holdningsutfordrende arbeidet: Rasismefri Sone, MOD-kurs, Menneskebibliotek, InnvandreKvinner Kan og Folkevenn skal bidra i Fagforbundets arbeid med å være «de gode holdningers forbund».

Norsk Folkehjelp Ungdom – tøff, modig og annerledes

Mari Holan, som ble valgt som ny leder i Norsk Folkehjelp Ungdom (NFU) i 2007, trenger ikke betenkingstid når hun blir spurt om hva hun vil gjøre de neste fire årene. Hun vil profilere organisasjonen – hun vil at alle skal få vite hvor modig, tøff og annerledes Folkehjelpa er i forhold til andre organisasjoner.

For Mari er det spesielt to ting ved Norsk Folkehjelp som gjør at hun gløder for arbeidet og organisasjonen: Her er det et hav av muligheter til å få gjort noe som betyr noe, og her kan man få lov til å mene noe.

– Det at Norsk Folkehjelp tar standpunkt, gjør det faktisk lettere å få med seg folk. Det er min erfaring, sier Mari Holan.

I Norsk Folkehjelp er det i underkant av 4000 medlemmer mellom 13 og 30 år som sorterer under NFU. De aller fleste ungdomslagene hører til et vanlig lag, selv om de har egne møter og aktiviteter.

Mari Holan leder det sentrale ungdomsutvalget, som består av representanter fra organisasjonens

seks regioner pluss leder og to nestledere. Regionene har også egne ungdomsutvalg.

Aktive studenter

I mars 2007 var det oppstart for en ny studentgruppe på Universitetet i Oslo. 22 interesserte studenter dukket opp på Blindern! Studentene uttrykte et ønske om å engasjere seg i flyktningproblematikk, antirasisme og internasjonale spørsmål.

Renate Viken studerer på Blindern og var med på oppstarten av denne gruppa. – Det er moro å være med og forme en helt ny gruppe, sier hun. Renate har vært aktiv frivillig på Løren flyktningmottak som i flere år ble drevet av Norsk Folkehjelp. Norsk Folkehjelp Oslo ønsker denne studentgruppa velkommen. Laget feiret 75-års jubileum i 2007, og studentgruppa er et positivt bidrag når det gjelder å vise organisasjonens holdninger til nettopp temaer som rasisme og fremmedfiendtlighet.

Norsk Folkehjelp Ungdom har også fått et nytt skudd på stammen i Trondheim. Ved NTNU (Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet) ble det høsten 2007 etablert et studentlag, med Anne M. Hirth (22) som nyvalgt leder. På LOs ungdomskonferanse

på Sørmarka presenterte hun Norsk Folkehjelp Ungdom, og forberedelsene til en stor felleskampanje for Palestina sammen med LO-ungdommen i 2008 ble satt i gang. Både LO og Norsk Folkehjelp har lang erfaring med å jobbe med Palestina.

Mari Holan synes det er naturlig at studentene er en naturlig del av Folkehjelpas aktive medlemsmasse. – Studenter er tradisjonelt aktive og samfunnsbevisste. I Norsk Folkehjelp har vi aktiviteter for de fleste. Det er bra for stillesittende studenter å komme seg opp på fjellet, delta i søk, førstehjelp, fjellklatring og kjøre snøscooter. De trenger litt skikkelig action. Vi har jo også et godt tilbud til dem som ønsker å jobbe med fattigdomsproblematikken både innenlands og globalt, eller med godt, gammeldags solidaritetsarbeid.

Hva sier prinsippprogrammet?

Norsk Folkehjelps nye prinsippprogram for perioden 2007 til 2011 inneholder følgende avsnitt om Norsk Folkehjelp Ungdom: Norsk Folkehjelp prioriterer arbeidet med å rekruttere ungdom og gi dem plass i hele organisasjonen. Vi rekrutterer unge fra hele samfunnet, uavhengig av etnisk og sosial bakgrunn. Ungdom skal gis mulighet til å delta i hele organisasjonens aktiviteter og arrangementer. Norsk Folkehjelp skal bidra til å skape trygge og gode møteplasser for ungdom, i et rusfritt og sosialt miljø.

Ungdom er ofte mer nysgjerrige og radikale enn de voksne, og har en større vilje til endring. Norsk Folkehjelp Ungdom står fritt til å ta egne standpunkter så lenge disse ikke bryter med Norsk Folkehjelps verdigrunnlag og vedtekter.

Norsk Folkehjelp Ungdom er en åpen og inkluderende del av Norsk Folkehjelp som er synlig i samfunnet og utfordrer ungdom til engasjement. Arbeidet med friluftsliv og redning, internasjonal solidaritet og holdningsskapende arbeid bygger på organisasjonens visjon Solidaritet i praksis. Menneskebiblioteket, førstehjelpskurs, Rødt Kort og utveksling med unge i Palestina, Nordvest-Russland og Sør-Afrika, er eksempler på våre aktiviteter.

Norsk Folkehjelp Ungdom skal fortsette arbeidet i både nasjonale og internasjonale nettverk og fora. Her får ungdom muligheten til å vise solidaritet i praksis, øke sitt kunnskapsnivå og bidra til samfunnsutviklingen.

Aktiv ungdomsorganisasjon

2007 var et år preget av mye god aktivitet og høyt engasjement blant unge folkehjelpere over hele landet. Sånn liker vi å ha det og dette tempoet skal vi ta med oss inn i 2008.

Nytt for året var blant annet det regionale ungdomsutvalgets (RRU) samling i Asker. Her fikk ungdom fra både lokale, regionale og sentrale ledd møte hverandre, og samlingen ble brukt til å finne løsninger på de utfordringene RUU opplever som bindeledd mellom lokalt og sentralt nivå. Behovet for å møtes på tvers av lokale grupper er sterkt blant ungdommen, og det må vi prøve å tilrettelegge for. Hvis vi skal føle et fellesskap og en enhet innad i Norsk Folkehjelp Ungdom, må vi møte hverandre, bli kjent med hverandre og lære av hverandre. Denne prosessen har vi arbeidet med i 2007, og vi kommer ikke til å gi oss med det første.

Olje – velsignelse eller forbannelse?

I mange land der Norsk Folkehjelp har virksomhet og partnere, er det ikke slik at olje- og gassforekomster er under demokratisk kontroll og brukes til å fremme felles velferd. Tvert imot preges mange land av at olje- og gassressurser er noe av en forbannelse, og følges av korrupsjon, vanstyre, konflikt, økonomiske problemer og miljøødeleggelser.

Norsk Folkehjelp, LO og forbundet Industri Energi arrangerte i november 2007 konferansen «How to make Oil a Blessing – not a Curse?» i Stavanger. Til konferansen hadde arrangørene invitert partnere fra land i Afrika og Latin-Amerika for å lære, diskutere og legge planer for hvordan vi kan arbeide for at olje- og gassressurser skal kunne komme samfunnet til gode.

Rundt 60 deltakere deltok under konferansen, med 35 internasjonale partnere som de sentrale aktørene. Konferansen ble offisielt åpnet av Norsk Folkehjelps daværende generalsekretær Finn Erik Thoresen, og åpningsinnlegget ble holdt

Olje for utvikling

Norsk Folkehjelp er engasjert i følgende land som er omfattet av programmet Olje for Utvikling:

Angola	Bolivia
Sudan	Ecuador
Tanzania	Kambodsja
Mosambik	

av Torbjørn Urfjell, politisk rådgiver i Utenriksdepartementet. I løpet av to konferansedager fulgte en rekke presentasjoner, workshops og plenumsdiskusjoner. De internasjonale partnene presenterte sine erfaringer, bekymringer og engasjement overfor olje- og gass-sektoren. En rekke norske innledere tok opp ulike perspektiver på norsk oljehistorie og ulike erfaringer med oljesektorens rolle i det norske samfunnet.

Olje for utvikling

Programmet Olje for Utvikling har vært et massivt satsingsområde innenfor norske myndigheters utviklingspolitikk det siste året. For Norsk Folkehjelp var konferansen i Stavanger ledd i et arbeid for å utfylle og påvirke dette utviklingsområdet med det vi ser på som viktige perspektiver som ikke er tilstrekkelig ivaretatt i myndighetenes program. Norsk Folkehjelp mener det ikke er nok å forsøke å bygge fungerende byråkratiske forvaltningsinstitusjoner, men at deltakelse og press fra sivilsamfunnsorganisasjoner, fagorganisasjoner og lokalsamfunn må til for å skape en demokratisk forankring for utvinningen av olje og gass, slik at befolkningens behov ivaretas.

Derfor var nettopp flere av Norsk Folkehjelps partnerorganisasjoner invitert til Stavanger. Organisasjoner fra land hvor petroleumsvirksomheten er helt i startgropa kunne lære av og få nyttige innspill fra deltakere fra land med mer, ofte dyrkjøpt, erfaring på området. Samtidig ble konferansen

en viktig arena for nettverksbygging på tvers av land og på tvers av organisasjonsformer. Mulighetene for effektivt samspill mellom LOs fagorganisasjonspartnere og Norsk Folkehjelps partnere fra det øvrige sivile samfunn i landene i Sør, ble et særlig interessant tema på konferansen.

Deltakerne kom med noen klare anbefalinger til det norske Olje for Utvikling-programmet. På den ene siden er det viktig at det sivile samfunn tas med på laget slik at demokratiske prosesser kan slippe til folkelige stemmer. Samtidig må Norge holde sin sti ren og sørge for at norske selskaper ikke opererer med dårligere standarder i Sør enn det de gjør i Norge.

Norsk Folkehjelp vil i samarbeid med sine partnere følge opp norske selskapers virksomhet i Sør. Samtidig er Norsk Folkehjelp særlig opptatt av å styrke sine partnerorganisasjoner og deres mulighet til å involvere seg i forhold til oljesektoren i sine ulike land. Konferansen i Stavanger ble en viktig start på dette arbeidet.

Ti år med forbud mot landminer

Tiårsjubileet for den internasjonale konvensjonen som forbyr produksjon, salg, transport og bruk av landminer ble feiret i Oslo i september 2007 av en stor gruppe mennesker fra hele verden.

I forbindelse med den offisielle tiårsmarkeringen av den internasjonale avtalen mot landminer 18. september, hadde Norsk Folkehjelp med støtte fra UD en stor markering i spikersuppa. Et telt på 130 m² rommet landminer, klasebomber, ryddeutstyr, plakater og bilder. Utenfor kunne publikum se en spektakulær utstilling med bilder av fotografen Werner Anderson Forsvaret hadde dessuten lånt bort en stor 18 tonn tung mineryddermaskin.

En del av markeringen gikk ut på å demonstrere minerydding. Blant annet viste en minehund fra Norsk Folkehjelps minehundskole i Bosnia-Hercegovina sine ferdigheter. To mineryddere demonstrerte manuell minerydding. Et stort minefelt laget av ti tonn med sand var kjørt inn og fylt opp i Spikersuppa. I deler av dette området var det laget et minefelt der publikum selv kunne gå igjennom. I dette feltet var det lagt ut seks miner som gav kraftig lyd når noen tråkket på dem. De som ville, kunne etter å ha gått i minefeltet forsøke å gå rundt med protese for å få en føling med hvordan det er å miste et bein. Norsk Folkehjelp Sanitet deltok med skadesminking, slik at ting skulle se realistisk ut. Markeringen fikk bred dekning i mediene.

60 land

Nærmere 60 land i verden har mineproblemer av varierende alvorlighetsgrad. Ofte blir et land med på lista fordi det har et mineproblem i grenseområdene. Dette klarer man imidlertid ofte å kontrollere fordi grenselinjene er et risikoområde folk kjenner til og vet å unngå. Det er spesielt de landene som har hatt langvarig konflikt, som i Afrika under kolonifrigjøringsstiden, som har de mest alvorlige problemene. Afghanistan og Kambodsja er også land med omfattende problemer, mens Latin-Amerika er et område av verden som har fått betydelig bedre kontroll over problemet.

Mye har blitt oppnådd siden minekonvensjonen ble underskrevet i 1997. Avtalen stigmatiserte våpentypen så mye at det ikke lenger finnes noe marked for antipersonellminer. Til og med ikke-statlige aktører og geriljagrupper avstår nå fra å bruke dem.

Minerydding i Jordan. Norsk Folkehjelp er dobbelt engasjert i arbeidet mot miner og klasebomber, både som operativ minerydderorganisasjon og som politisk aktør.

Verktøykasse for minerydding

Ti år etter landminekonvensjonen venter verden fortsatt på en revolusjon på mineryddingssiden. Trass i forsøk med alt fra radarsystemer til genmodifisering av plantemateriale, har det ikke blitt gjort noen store nyvinninger som har gjort jobben mer effektiv. Det viser seg at de gamle metodene er de mest effektive, det vil si minedetektorer, stikkpinner og minehunder. Norsk Folkehjelp har utviklet en verktøykasse i kampen mot minene. Denne består av maskiner, menn og kvinner som rydder manuelt, samt minehunder.

Det vanskeligste er ofte å finne ut hvor man skal rydde. Når mineproblemet er så vanskelig å definere, er det fordi frykten for landminer gjør mange områder ubrukelige. Et område tas kanskje ikke i bruk av lokalbefolkningen på grunn av en mineulykke. Ofte viser det seg å bare være én mine i et slikt område, og den har ofte allerede eksplodert før mineryddingen settes i gang. Og når minerydding er så kostbart, tidkrevende og

sikkerhetskrevede som det er, er det helt avgjørende med før-analyser som sikrer at folk ikke sendes ut for å lete gjennom tomme områder.

I fremtiden tror Norsk Folkehjelp det blir mer samhandling med lokale myndigheter i mineryddingsarbeidet. Norsk Folkehjelp vil arbeide for å få nasjonale myndigheter til å vise kraft og evne til å løse problemet selv. Det vil føre til færre programmer som det Norsk Folkehjelp har på Sri Lanka i dag, med 500–600 egne folk i sving.

Kvinnelige mineryddere i Sri Lanka

Kampen mot klasevåpen

I likhet med landminer er klasebomber et middel og en metode som fører til uakseptable lidelser for sivile. Det er et områdevåpen som rammer vidt, og som er veldig vanskelig å avgrense og målrette, fordi de rammer så store områder og fordi de ofte ikke lander der man hadde tenkt at de skulle lande. Mange blir liggende igjen og fungerer i praksis som miner.

Norsk Folkehjelp står i spissen for nettverket Cluster Munition Coalition (CMC), som består av over 250 organisasjoner verden over som siden 2003 har arbeidet for et internasjonalt forbud mot klasevåpen.

I februar 2007 lanserte Norge og utenriksminister Jonas Gahr Støre en internasjonal prosess for å forby

klasevåpen. På det første møtet i Oslo forpliktet 46 land seg sammen med Norge til å forhandle fram et forbud innen utgangen av 2008. Deretter ble det avholdt konferanser i Peru og Østerrike samt flere regionale konferanser og én for rammede land i Beograd i september.

Verre enn miner

Hvis verdens enorme lagrer av klasevåpen skulle bli brukt i konflikter, ville det føre til en humanitær katastrofe. USA har nærmere én milliard med klasebomber på lager – Kina og Russland antakelig det samme. Nesten alt er av den typen som er problematisk og har høye feilrater. Hvis alt dette skulle bli brukt, ville det føre til et større antall blindgjengere enn det som var tilfelle med miner da forbudet mot miner kom på plass. Et forbud mot klasevåpen kan derfor vise seg å bli

viktigere enn landmineforbudet.

I februar lanserte også Norsk Folkehjelp en rapport om NATOs bruk av klasebomber i Serbia i 1999. Rapporten viste at klasebombene fra den gang fortsetter å ta liv og at de sivile rammes hardest. «Yellow killers» ble skrevet av Jelena Vicentic fra Norsk Folkehjelp Serbia. Hennes arbeid skapte et nettverk for klasebombeofre i Serbia. Disse var synlige og effektive lobbyister under konferansen for rammede land i Beograd i oktober, og utgjorde senere kjernen i et verdensomfattende nettverk av klasebombeofre som har drevet lobbyvirksomhet i Oslo-prosessen.

Rapport om klaseammunisjon

I desember presenterte Norsk Folkehjelp en ny rapport som bekreftet at det var riktig av den norske regjeringen å innføre et moratorium på den norske beholdningen med klasebomber i 2006. M85 – An Analysis of Reliability ble lansert i samarbeid med Forsvarets Forskningsinstitutt og den britiske eksplosivryddingseksperten Colin King under Wien-konferansen om klaseammunisjon. Konferansen samlet 133 stater for å diskutere hvordan man kunne komme fram til et forbud innen utgangen av 2008.

Noen av landene i Oslo-prosessen argumenterte for at subammunisjon med selvødeleggelsesmekanismer ikke forårsaker uakseptable humanitære konsekvenser og at de derfor ikke burde forbys. Den israelsk-produserte subammunisjonen M85, som blant annet Norge, Finland og Storbritannia hadde

– Klasevåpen er et middel og en metode som så å si alltid fører til uakseptable lidelser for sivilbefolkningen, sier Grethe Østern, rådgiver i Norsk Folkehjelp.

på lager, ble et symbol for denne tilnærmingen fordi det er den beste tilgjengelige teknologien for selvødeleggelsesmekanismer. Det er også den eneste subammunisjonen med selvødeleggelsesmekanisme som har blitt brukt i konflikt – i 2003 av Storbritannia i Irak, og i 2006 av Israel i Libanon.

Den israelske produsenten hevdet at feilraten for M85 var på under én prosent. Norske tester har også vist en feilrate på rundt én prosent for denne typen. Norsk Folkehjelps rapport beviste imidlertid at feilraten for M85 i Libanon lå på rundt ti prosent. Rapporten understreket også at eksemplet M85 med all tydelighet illustrerer den betydelige forskjellen mellom tester og virkelighet, og satte dagsorden for videre drøftelser i Oslo-prosessen.

Vellykkede forhandlinger

I slutten av mai 2008 ble 107 land etter lange forhandlinger i Dublin enige om et forbud mot klasevåpen. Avtalen skal signeres i Oslo i desember 2008.

De første bombe-rydderne fra Norsk Folkehjelp var raskt på plass i Sør-Libanon for å hjelpe til med å fjerne noen av de rundt én million klasebombene som ble liggende igjen etter krigen sommeren 2006 – før sivilbefolkningen finner dem. Det er fremdeles ca. 850 000 klasebomber som ikke er ryddet.

Dugnad for Palestina

LO og Norsk Folkehjelp startet sin felles dugnad for det palestinske folket i september 2006. Planen var i utgangspunktet at aksjonen skulle vare til nyttår, men dugnaden ble forlenget, og ble avsluttet med 1. mai-aksjonen i 2007.

Dugnaden innbrakte over én million kroner til arbeidet i Palestina, og midlene er likt fordelt mellom Norsk Folkehjelp og LO.

Situasjonen i Palestina har ikke bedret seg i 2007. Forfatteren og journalisten Amira Hass skriver i sin artikkel *Eksperimentet er en suksess: Palestinerne dreper hverandre*, som sto på trykk i den israelske avisen Ha'aretz 4. oktober 2006: *De oppfører seg som ventet etter å ha undergått eksperimentet «Hva skjer hvis du sperrer 1,3 millioner mennesker inne på et bitte lite, lukket område som om de var kyllinger på en kyllingfarm».* Eksperimentet ble gjennomført i flere trinn: *Innesperring (siden 1991), fjerning av de innesperredes vanlige inntektskilder, stenging av all mulig ferdsel ut – en så å si hermetisk*

innelukking. Fjerning av folks vanlige muligheter til å tjene til livets opphold – ved å stoppe innførselen av råmaterialer og all markedsføring av ferdigproduserte varer eller tjenester, hindre tilgangen på medisiner og sykehusmateriell, stanse tilgangen på ferskvarer i uker i trekk, forhindre – i årevis – innreise av familie og venner, yrkesaktive og andre, og la tusenvis av mennesker, familieforsørgere, funksjonærer, barn og syke være innesperret bak stengte porter ved Gazastrispens eneste inngang/utgang.

Stjel hundrevis av millioner dollar (toll- og skatteavgifter Israel har innkrevd som tilhører den palestinske statskassa), og tving dermed igjennom med makt en lønnsboikott av allerede lavtlønnede funksjonærer, gjennomfør dette i måneder i strekk. Insister på at skytingen med hjemmelagde Oassam-raketter er en reell strategisk trussel som bare kan stoppes ved å skade kvinner, barn og gamle, og slå så tilbake igjennom å fyre løs mot tett befolkede områder, fra bakken og fra luften, og ødelegg frukthager, olivenlunder og dyrket mark.

Artistgallaen

TV2s humanitære innsamlingsaksjon Artistgallaen var i september 2007 viet Norsk Folkehjelps arbeid. Programmet ble direkteendt fra Drammens Teater, med internasjonale artister og reportasjer fra våre prosjekter, og med et spesielt fokus på minerydding. I løpet av våren reiste våre fem ambassadører ut for å bli bedre kjent med Norsk Folkehjelps arbeid. Ane Dahl Torp og Ane Brun besøkte hundesenteret i Bosnia-Hercegovina, Erik Thorstvedt traff mineofre i Libanon, Minken Fosheim møtte kvinnelige mineryddere i Sør-Sudan og Solveig Kloppen besøkte landsbyer i Kambodsja. I forkant av Artistgallaen ble det også utarbeidet en ny giverordning – folkehjelper.no – og i løpet av gallaen kom det inn 3000 nye faste givere til Norsk Folkehjelps arbeid.

Dugnad for Palestina ble avsluttet med innsamlinger og markeringer over hele landet 1. mai 2007.

Skrem befolkningen ved å få fly til å brake gjennom lydmuren over hodene på dem, ødelegg den nye kraftstasjonen og tving dermed innbyggerne på denne innstengte landstrifen til å leve uten strøm mesteparten av dagen i en periode på over fire måneder, en periode som mest sannsynlig kommer til å bli utvidet til et helt år – med andre ord – et helt år uten kjøleskap, kjøleanlegg eller varmevifter, TV, eller leselys. Ta i tillegg fra dem vannforsyningen – en jevn vanntilførsel er avhengig av elektrisitet for å fungere.

Dette er en god gammel israelsk metode, et eksperiment som kalles «Putt dem i trykkokeren og se hva som skjer» – og bare én av grunnene til at det ikke er et internt palestinsk spørsmål.

Eksperimentets suksess kan sees hver dag i den tykke tåka av desperasjon som henger over Gazastripen og i kampene mellom forskjellige interne grupperinger som bryter ut nesten daglig. Det er flere av disse kampene enn stridigheter mellom de militante grupperingene tilhørende Fatah og Hamas. Det er underlig at det ikke bryter ut interne kamper oftere. Det må være fordi det fremdeles er noen solidaritetsbånd igjen internt, som er med på å holde sulten fra døra.

Kvinner kan

– Det er utrolig at så mye har skjedd på så kort tid! Dette ville ingen trodd da vi startet for seks år siden.

Helena Zefanias Lowe, fra Norsk Folkehjelp under konferansen i Beograd.

150 kvinner fra 26 land var samlet i Beograd 16.–18. november for å oppsummere seks år med programmet KvinnerKan. Målet med kursene er å gi kvinner selvtilitt og organisatorisk skoleing for å kunne delta i det politiske liv. Til nå har ca. 25 000 kvinner i over 30 land i Europa, Midtøsten og Afrika deltatt på KvinnerKan-kurs. 1200 kvinner har fått opplæring som kursledere, og stadig flere land etterspør kursene.

Kvinnenettverket i Arbeiderpartiet og Norsk Folkehjelp startet KvinnerKansamarbeidet i 2001. Samarbeidet omfatter også lokale organisasjoner i 19 land, som alle har bidratt til å prege programmet.

– Det er viktig å ikke framstille Norge som noe perfekt likestillingsland, understreket Anniken Huitfeldt, stortingsrepresentant fra Akerhus og leder av Kvinne-nettverket i Arbeiderpartiet, i sitt innlegg under konferansen. – Også i Norge deltar altfor få kvinner i lokalpolitikken, også i Norge har vi kvinnemishandling. Det er viktig å formidle dette til folk fra andre land som tror at Norge har løst alle problemer.

– Nå har vi diskutert hvordan vi kan støtte våre søstre som lever under okkupasjon og konflikt. Vi bør erkjenne at vi er svært privilegerte som kan komme sammen her og diskutere strategier i tre hele dager, sa Helena Zefanias Lowe til stor applaus. Lowe arbeider for Norsk Folkehjelp i Angola.

Daværende generalsekretær Finn Erik Thoresen avsluttet konferansen. Han mintes blant annet hvordan kvinnene kom for fulle seil på 1980-tallet i Norsk

Fatima A. Madar fikk jobb i et IT-firma etter at hun hadde deltatt på Norges første InnvandrekvinnerKan-kurs.

Grafisk Forbund, der han var forbundsleder. – Kvinnene utfordret oss menn kraftig og satte spørsmålsteget ved nesten alle våre vante forestillinger. Jammen hadde vi godt av dét! Jeg er svært stolt av dere; det er dere

kvinner som er framtidens ledere. Norsk Folkehjelp skal fortsette å satse på KvinnerKan-programmet også i årene framover, lovet Thoresen.

Kvinnens rett til deltakelse

KvinnerKan-programmet ble introdusert i Sør-Afrika i 2003, men startet igjen i 2007. Programmet kombinerer organisatorisk og politisk skoleing og bidrar til å gi kvinner økt selvfølelse, bevissthet om egen styrke og motiverer til konkret handling og aktiviteter. Programmet gjennomføres i samarbeid med Arbeiderpartiets kvinnenettverk og bygger på kursmanualen *KvinnerKan*. KvinnerKan-programmet gjennomføres nå i over 20 land der Norsk Folkehjelp har tilstedeværelse.

Målgruppene til er først og fremst kvinner som er aktive i politisk arbeid, fagforeninger, frivillige organisasjoner, medier, studenter og kvinner i offentlige stillinger. Spesielt fokus er på unge kvinner. Målet er å styrke kvinners stilling i samfunnet og motivere kvinner til deltakelse i politisk arbeid og offentlig debatt.

Urfolkkvinner samlet

For noen måneder siden gikk det av stabelen et historisk møte i landsbyen til Wayuu-folket i Mayabangloma-regionen nord i Colombia. Da møttes urfolkskvinner fra hele Latin-Amerika for aller første gang for å diskutere urfolkskvinneres behov og vold mot kvinner.

Wayuu-folket var vertskap for konferansen, og alle de 80 deltakerne ble innkvartert i deres lokalsamfunn. På denne måten slapp man den konferansefølelsen et hotell gir, samtidig som at alle innbyggerne i lokalsamfunnet deltok i arrangementet. For Wayuu-folket var dette en så viktig anledning at skolene stengte i de dagene arrangementet pågikk, slik at også barna kunne delta.

Det var en stor og festlig anledning for vertskapet, som hadde forberedt besøket i to uker. De hadde bygget et stort tak over en åpen plass som hjalp mye i det varme og fuktige klimaet. De serverte mat, og alle ble innkvartert i rom og hus der de sov i hengekøyer. Denne rammen ga en veldig fin atmosfære til hele arrangementet.

Møtet varte i fire dager, og inneholdt presentasjoner av de folkegruppene som var representert, fortellinger om egne erfaringer med lederroller, og gruppearbeid på en rekke temaer som vold i hjemmet, statlig vold, likestilling i organisasjonslivet og kvinners rettigheter i internasjonale avtaler.

Møtet endte med en politisk deklarasjon som anerkjente vold og ulikhet som et problem som rammer kvinner, at urfolkskvinner trenger egne

rom til å samles, diskutere og utveksle erfaringer og at dette var begynnelsen på et nettverksarbeid som må fortsette. Deklarasjonen ba myndighetene i de forskjellige landene om å gjøre noe med denne situasjonen, og den ba FN om å gjøre enda mer enn i dag.

Ekstrem vold

– Det hele startet med en e-post fra utenlandssjefen i Norsk Folkehjelp, forteller Cristina Santacruz, som er programkoordinator for Norsk Folkehjelp i Ecuador. I e-posten stod det at det kunne være mulig å få støtte fra det norske utenriksdepartementet til prosjekter om vold mot kvinner. – Vi tenkte umiddelbart på våre partnere i Colombia, ONIC, som står for Colombian National Organisation for Indigenous Women.

– Kvinner på landsbygda i Colombia opplever en ekstrem grad av vold både hjemme og ute. Kvinnenes kropp er et våpen i krigen. Mennene blir drept, mens kvinnene blir voldtatt, forteller Cristina. Kvinnene lever under konstant press og trusler fra forskjellige grupper, både myndigheter, væpnede grupper og narkotikabaroner.

– Sammen med en ecuadoriansk partnerorganisasjon, Ewaru Nari, dro vi til Bogota for å diskutere hva vi kunne gjøre. De kom fram til at de ville arrangere et møte for urfolkskvinner i hele Latin-Amerika. Det var veldig spennende å se utviklingen under møtet. Vi trakk oss etter

hvert tilbake for at deltakerne skulle føle eierskap til arrangementet. Det var som å slippe en liten ball på deres banehalvdel og så blåste den seg opp og ble stor, forteller Cristina.

I tillegg til deltakere fra Ecuador og Bolivia, deltok kvinner fra Mexico, Nicaragua, Guatemala, Bolivia, Chile, Peru og Argentina. Det neste målet er å arrangere et toppmøte for kvinner i forbindelse med det kontinentale toppmøtet for urfolk i Amerika-regionen, som skal gå av stabelen i Chile i 2009. Forberedelsene er allerede i gang. Kvinnetoppmøtet vil finne sted to dager før hovedtoppmøtet. Det er nedsatt arbeidsgrupper på forskjellige temaer som skal tas opp, for eksempel vold mot kvinner, likestilling, og kapasitetsbygging og opplæring i organisasjonsarbeid.

For Wayuu-folket var konferansen en så viktig anledning at skolene stengte i de dagene arrangementet pågikk, slik at også barna kunne delta.

Vertskapet hadde bygget et stort tak over en åpen plass som hjalp mye i det varme og fuktige klimaet.

ÅRSBERETNING 2007

Norsk Folkehjelp er fagbevegelsens humanitære solidaritetsorganisasjon. Solidaritet og menneskeverd er grunnleggende verdier for oss. Nasjonalt og internasjonalt arbeider Norsk Folkehjelp for å bedre levekårene for utsatte grupper og bidra til et mer rettferdig samfunn.

Organisasjonen

Norsk Folkehjelp er en medlemsorganisasjon med fire hovedinnsatsområder: Ungdomsaktiviteter, sanitets- og beredskapsarbeid, samfunnsrettet arbeid og internasjonalt engasjement. En stor del av virksomheten er basert på medlemmenes frivillige innsats.

Ved årsskiftet hadde Norsk Folkehjelp 11 161 medlemmer fordelt på 98 lag. Dette er en svak nedgang fra året før. 3455 av medlemmene var under 30 år. Gjennom tilsluttede LO-forbund har Norsk Folkehjelp rundt 850 000 kollektive medlemmer.

Norsk Folkehjelp er en aktiv organisasjon, og de siste årenes tendens til økt rekruttering og økt aktivitet blant medlemmer under 30 år fortsetter.

Norsk Folkehjelps hovedadministrasjon holder til i Oslo, og våre seks regionskontorer er fordelt på Region Nord med kontor i Tromsø, Region Midt-Norge med kontor i Trondheim, Region Øst med kontor i Hunndalen, Region Sør-Øst med kontor i Tønsberg, Region Sør-Vest med kontor i Stavanger og Region Vest med kontor i Bergen. I tillegg har vi ansatte på asylmottak. Ute i verden har Norsk Folkehjelp stedlige eller regionale kontorer i 13 land, og aktiviteter i 36 land.

Resultat for 2007

Styret bekrefter at forutsetningene for fortsatt drift er til stede og har lagt dette til grunn ved utarbeidelse av regnskapet for perioden. Se for øvrig omtale av egenkapital og inntekter.

Anskaffede midler siste år var 729 millioner kroner, mot 752 millioner kroner i 2006.

Årets aktivitetsresultat er på ÷ 6 millioner

kroner mot ÷ 9.9 millioner kroner i 2006.

2,3 millioner av årets aktivitetsresultat er forbruk av tidligere innsamlede midler. Det gjenstår da 3,6 millioner som dekkes av den frie egenkapitalen.

Våre inntekter

Vi har arbeidet for å forsterke samarbeidet med våre største og viktigste donorer.

LO og forbundene, og deres klubber og foreninger, bidro med i 2007 med 5,6 millioner kroner til Norsk Folkehjelp. Av dette er kontingenten for de LO-organisertes kollektive medlemskap 3,0 millioner.

Spill og lotterier innbrakte 25 millioner kroner i 2007, og viste dermed en brutto nedgang på 15 millioner kroner sammenlignet med 2006. Inntektene fra gevinstatomatene ble sterkt redusert etter at Norsk Tipping fikk eneretten på driften. Landslotteriet er under press fordi stadig flere reserverer seg mot telefonsalg.

Norsk Folkehjelp utviklet et nytt fastgiverkonsept i 2007, kalt folkehjelper.no, som først vil gi utslag av betydning i 2008. Gjennom deltakelsen i TV2s Artistgalla i september ble det vervet 3000 nye faste givere til organisasjonens arbeid.

Virksomheten i 2007

I Norge

Norsk Folkehjelp er en medlemsstyrt organisasjon basert på frivillig innsats fra medlemmene. Sentrale oppgaver for våre frivillige er sanitets-, rednings-, beredskaps- og ulykkesforebyggende arbeid over hele landet. I våre lokale lag er mange

av medlemmene opptatt av å ta samfunnsansvar der de bor, og representerer et viktig bidrag i tillegg til det som er det offentliges ansvar. Det er gledelig at ungdommene i Norsk Folkehjelp har vist et stort engasjement i det internasjonale solidaritetsarbeidet.

Gjennom året har Norsk Folkehjelp drevet fem statlige mottak for asylsøkere på oppdrag fra Utlendingsdirektoratet. Det antirasistiske arbeidet er fortsatt en av grunnpillarene i arbeidet i Norge. Prosjektene *Gi rasisme rødt kort*, *Rasismefri sone* og *Menneskebiblioteket* har nådd et stort publikum gjennom sine nettverk. Flyktningarbeidet og det holdningsskapende arbeidet hørte tidligere under samfunnsenheten på hovedadministrasjonen. Denne enheten ble oppløst i 2007, og fagområdet ble delt i to. Arbeidet med mottak og asylsøkere ble overført til administrasjonsavdelingen, og det flyktningpolitiske og holdningsskapende arbeidet ble overført til kommunikasjonsavdelingen. Arbeidet for kvinner med minoritetsbakgrunn og kurset InnvandrerkvinnerKan fortsatte og ble videreutviklet i 2007.

Internasjonalt

Norsk Folkehjelp har utviklet sitt internasjonale samarbeid langs tre hovedlinjer:

- Støtte til frigjøringsbevegelser og andre grupper som kjemper for politiske og sivile rettigheter.
- Støtte til lokale folkelige organisasjoner i deres kamp mot fattigdom og for menneskerettigheter og omfordeling.
- Minerydding og politisk arbeid for å forby all produksjon, lagring, salg og bruk av landminer

og klasebomber.

Norsk Folkehjelp har i 2007 arbeidet innenfor rammen av samarbeidsavtalen med Norad for perioden 2004–2007. I tillegg ble det utført en rekke andre programmer med finansiering fra norske og andre lands givere for å bidra til å legge fundament for fred, demokrati og utvikling i de til sammen 36 landene som Norsk Folkehjelp er engasjert i.

I Sør-Sudan er vi på god vei med å endre programmet fra nødhjelp til gjenoppbygging og utvikling, og arbeidet med å nasjonalisere programmet er i rute. Alvorlige problemer med miner, matforsyninger og helse preger landet, og det er stor mangel på nasjonal kapasitet og kompetanse. Dette gir enorme utfordringer for både fredsavtalen og statsbyggingen.

I september 2007 samlet en stor gruppe mennesker seg fra hele verden i Oslo for å markere tiårsjubileet for den internasjonale konvensjonen som forbyr produksjon, lagring, salg og bruk av landminer. Den norske regjeringen og det norske sivilsamfunnet, ved Forum for utvikling og miljø i samarbeid med Norsk Folkehjelp og andre medlemsorganisasjoner, var vertskap.

Arbeidet med å få i stand et internasjonalt forbud mot klasebomber ble trappet opp i 2007. Den første internasjonale konferansen fant sted i Oslo i februar og ble raskt omtalt som Oslo-prosessen. 46 land forpliktet seg til å framforhandle et forbud mot klaseammunisjonen innen utgangen av 2008. Norsk Folkehjelp har vært ledende i dette arbeidet helt fra starten, og innsatsen vil ytterligere trappes opp i løpet av 2008.

I samarbeid med LO og forbundet Industri

Energi gjennomførte Norsk Folkehjelp i november 2007 en konferanse med temaet *Olje for utvikling*.

Vi inngikk også en ny rammeavtale med Norad med virkning fra 2008.

Administrativt

Administrativt har styret lagt vekt på fortsatt videreutvikling av styrings- og rapporterings-systemene i 2007. For å sikre korrekt bruk av midler, er det lagt mye tid og ressurser i utarbeidelse og systematisering av administrative rutiner som blir tilgjengelige på en felles, global plattform (MS Sharepoint). Fokuset på internkontroll og internrevisjon er også intensivert i 2007, og vi har blant annet gjennomført internrevisjoner i to store landprogrammer (Sri Lanka og Sudan).

Et sentralt punkt i arbeidet med internkontroll har vært et forsterket fokus på arbeidet med antikorrupsjon. Norsk Folkehjelp har i denne sammenheng igangsatt et arbeid på anti-korrupsjon med tilhørende prosedyrer og retningslinjer. Arbeidet blir ferdigstilt i 2008.

Styrets sammensetning og arbeid

Norsk Folkehjelp avholdt sitt landsmøte i juni 2007 i Sandefjord. Landsmøtet vedtok et nytt prinsippprogram og valgte et nytt styre for perioden 2007–2011. Konstituert generalsekretær Finn Erik Thoresen ble valgt til styreleder, men tiltrådte ikke før 1.1.2008, da Petter Eide overtok som ny generalsekretær. Tidligere styreleder Grete Faremo fortsatte som styreleder ut 2007.

Det nye styret består av:

- Leder
- 1. og 2. nestleder
- En representant fra hver av de seks regionene med to personlige vararepresentanter
- Fire representanter blant de kollektive medlemmene med to personlige vararepresentanter
- Lederen av hvert av de fire sentrale utvalgene med to personlige vararepresentanter
- To representanter valgt av og blant de ansatte med personlig vararepresentant.

Styret fram til 23.6.2007

Styreleder	Grete Faremo
2. nestleder	Espen Brekke
Region Nord	Gry Brækmo Johansen
Region Midt-Norge	Edel Danielsen
Region Vest	Samba Njie
Region Sør-Vest	Martha Rondestvedt
Region Sør-Øst	Ole Marius Vollen
Region Øst	Kjersti E.R. Jenssen
Industri og Energi	Sonja Meek
NTL	Turid Lilleheie
Fellesforbundet	Atle Høie
NNN	Helge Egeland
Ansattes representant	Tord Lier
NF Ungdom	Trine Høistad
NF Sanitet	Ørjan N. Karlsson
NF Samfunn	Tove Rønning
NF Internasjonal	Torulf Mikkelsen

Styret fra 24.6.2007

Styreleder	Grete Faremo fram til 31.12.07, deretter Finn Erik Thoresen
1. nestleder	Kjersti E.R. Jenssen
2. nestleder	Atle Høie
Region Nord	Stig Ole Pedersen
Region Midt-Norge	Arne Hauan
Region Vest	Anne Kari Knutsen
Region Sør-Vest	Edvard Tungland
Region Sør-Øst	Harald R. Larsen
Region Øst	Elin Skovly
Industri Energi	Sonja Meek
Norsk Jernbaneforbund	Arne Drabløs
EL & IT Forbundet	Terje O. Olsson
Fagforbundet	Anne Grethe Skårdal
Ansattes representant	Tord Lier
Ansattes representant	Ivar Aamodt
NF Ungdom	Mari Størvold Holan
NF Sanitet	Anne Mette Johnsen
NF Samfunn	Tove Rønning
NF Internasjonal	Torulf Mikkelsen

Styret avholdt sju møter i 2007 – tre før landsmøtet og fire etter. Kontrollkomiteen møttes fire ganger i løpet av året.

Personal, helse, miljø og sikkerhet

Norsk Folkehjelp hadde ved utgangen av 2007 94 ansatte ved hovedadministrasjonen i Oslo, 25 ved asylmottakene, 57 på kontrakt i utlandet og 2664 lokalt ansatte på prosjektene i utlandet.

Norsk Folkehjelps ledelse har i hovedadministrasjonen et nært samarbeid med tillitsvalgte gjennom egne utvalg som Samarbeidsutvalget og Arbeidsmiljøutvalget.

Arbeidsmiljøet anses som tilfredsstillende. Sykefraværet var i perioden på 2,70 prosent – mot 2,54 prosent året før. Sykefraværet var høyere for kvinner (3,9 prosent) enn for menn (1,2 prosent). I perioden har det ikke blitt rapportert vesentlig skader eller ulykker på våre ansatte.

Det er gjennomført vernerunder ved hovedkontoret og på regionskontorene.

Rammer for internasjonal lokal personalpolitikk og NF-standard er vedtatt.

Det er fortløpende fremlagt rapportering om egen- og sykemeldt fravær.

Likestilling

Hovedadministrasjonen har 58 prosent kvinner og 42 prosent menn. Andelen menn og kvinner på topp- og mellomledernivå er noenlunde likt fordelt. I styret er 47 prosent av de faste medlemmene kvinner. Lønns- og arbeidsvilkår vurderes som like godt tilrettelagt for begge kjønn.

Norsk Folkehjelps rekrutteringspolitikk har intensjoner om positiv særbehandling. Personer med innvandrerbakgrunn og kvinner oppfordres til å søke stillinger. Det praktiseres moderat kvotering på alle stillingsnivåer og virksomhetsområder.

Ytre miljø

Driften av Norsk Folkehjelp har marginal negativ påvirkning på det ytre miljø i Norge. Gjennom samarbeidet med våre partnere har vi et sterkt fokus på så vel den miljømessige som den sosiale og økonomiske bærekraften i vårt utviklingsarbeid. Norsk Folkehjelp er engasjert i bevisstgjøring om temaet i alle våre prosjekter.

Fremtidsutsikter

Landsmøtet vedtok at styret skulle oppnevne en organisasjonskomité; den er oppnevnt og i arbeid. Norsk Folkehjelp skal bli en fremtidsrettet organisasjon, og landsmøtet påla organisasjonskomiteen (ved styret) å sørge for at det lages et debattopplegg for å få et bedre grunnlag for å foreta de nødvendige justeringene i arbeidet. Det er også et uttrykt ønske fra styrets side at organisasjonen skal bli mer helhetlig enn den er i dag.

Den økonomiske situasjonen er vanskelig. Derfor har styret vedtatt at det inntektsgivende arbeidet vil bli fulgt nøye gjennom hele landsmøteperioden for å bygge opp en egenkapital som står i forhold til virksomheten slik at organisasjonen ikke er så sårbar. Styret er bekymret for bredden i det internasjonale engasjementet, som krever store økonomiske og administrative ressurser. Styret har derfor bedt om en gjennomgang av programvirksomheten, noe som forutsettes gjort i 2008. Det samme gjelder for den hjemlige virksomheten, og det er en betingelse at alle prosjekter som igangsettes eller videreføres fra administrasjonens side skal gå i balanse.

Arbeidet overfor fagbevegelsen har kommet godt i gang i 2007. Norsk Folkehjelp er fagbevegelsens humanitære solidaritetsorganisasjon, og arbeidet må gis enda

større tyngde og følges tett av styret. Samarbeidet med fagbevegelsen må skje på alle nivåer – sentralt, regionalt og lokalt.

Endelig vil styret i særdeleshet følge organisasjonsarbeidet som det tredje fokusområdet i landsmøteperioden. I 2007 ble det som tidligere nevnt opprettet en organisasjonsavdeling for å styrke utviklingen av Norsk Folkehjelp. Frivillighetsmeldingen som Regjeringen la fram sommeren 2007 understreker at de fleste organisasjoner av Norsk Folkehjelps karakter opplever en viss tilbakegang. Styret registrerer at dette også er tilfelle i Norsk Folkehjelp, men synes at det er gledelig at prosentandelen av medlemmer under 30 år er økende. Med kombinasjonen av en veldrevet organisasjonsavdeling og en organisasjonskomité med sterk forankring i styret – 1. nestleder er komiteens leder – føler styret seg trygg på at organisasjonen vil evne å oppfylle de forventningene som ligger i landsmøtets vedtak fra 2003, og som ble gjentatt på landsmøtet i 2007, om at Norsk Folkehjelp skal være en fremtidsrettet organisasjon.

Inntreden i nye land og etablering av større programmer i eksisterende land og regioner kan medføre en usikkerhet. Slik usikkerhet kan være knyttet til finansiering på kort, mellomlang og lang sikt. Spesielt i forhold til rydding av mine- og klaseammunisjon etter krig og krigshandlinger kreves rask aksjon for å sikre at humanitær bistand og hjelp skal kunne komme inn.

Endrede krav og skiftende rammevilkår krever at vi gjennomfører nødvendige tiltak med hensyn til omstilling, kompetanseutvikling og nye

metoder for å nå prioriterte mål. Vi må kunne innfri egne og eksterne partners forventninger og krav til en profesjonell humanitær organisasjon. Forsvarlige kontrollrutiner iverksettes fra starten i nye prosjekter og områder vi etablerer oss i.

Finansiell risiko

Norsk Folkehjelp ønsker å ta minst mulig finansiell risiko. Organisasjonen har interne prosedyrer for fordeling av valutarisiko mot de ulike prosjektene. I tillegg blir donormidler holdt i donors valuta så lenge som mulig. Alle kontrakter med våre partnere har klausuler for å hindre valutarisiko.

Finn Erik Thoresen
Styreleder

Kjersti E.R. Jenssen
1. nestleder

Atle Høie
2. nestleder

Petter Eide
Generalsekretær

Solidaritet
i praksis

AKTIVITETSREGNSKAP PR. 31.12

(Tall i tusen)

ANSKAFFEDE MIDLER	Noter	2007	2006
Medlemsinntekter		1 282	993
Offentlige donorer		609 257	618 331
Andre donorer		15 239	14 186
Sum donorer	2	624 496	632 517
Spill og lotterier		24 765	39 551
Givere	3	21 934	18 409
Sum innsamlede midler		46 700	57 960
Aktiviteter som oppfyller NFs formål:			
• Flyktningmottak og andre driftsenheter i Norge		44 910	57 748
• Annoncesalg		340	249
Aktiviteter som skaper inntekter:			
• Produktsalg		1 589	2 562
Sum opptjente midler fra operasjonelle aktiviteter		46 839	60 559
Agio		1 155	-83
Finansinntekter		3 626	2 037
Andre finanskostnader		-2 634	-1 500
Sum finansinntekter		2 147	454
Andre inntekter		7 861	0
SUM ANSKAFFEDE MIDLER		729 325	752 483

FORBRUKTE MIDLER	Noter	2007	2006
Spill og lotterier		10 983	11 018
Givere		8 600	8 695
Produktsalg		1 636	1 856
Artistgallaen		14 311	0
Andre kostnader		3 262	5 788
Sum kostnader til anskaffelse av midler		38 792	27 357
Minerydding		213 797	219 329
Gjenoppbygging, mat og nødhjelp		144 738	166 423
Samfunnsbygging og rettigheter		149 028	135 372
Sykehusdrift og annet helsearbeid		21 469	27 568
Holdningsskapende og antirasistisk arbeid		4 538	3 473
Flyktningmottak og andre driftsenheter i Norge		43 169	55 702
Medlemsorganisasjonen		14 973	14 913
Informasjonsarbeid i Norge		5 265	4 515
Andre prosjekter		64 737	66 283
Prosjektoppfølgning ved hovedadministrasjonen		20 385	25 348
Merverdiavgiftskompensasjon		-2 095	-3 438
Sum kostnader til formålet		680 004	715 488
Sum administrasjon		16 517	19 532
SUM FORBRUKTE MIDLER		735 314	762 377

ÅRETS AKTIVITETSRESULTAT		-5 989	-9 895
DISPONERING AV AKTIVITETSRESULTATET			
Overført til/fra EK med eksternt pålagte restriksjoner	11	443	-14 387
Overført til/fra EK med selvpålagte restriksjoner	11	-2 792	241
Overført til/fra annen egenkapital	12	-3 640	4 251
SUM DISPONERING		-5 989	-9 895

BALANSE PR. 31.12

(Tall i tusen)

EIENDELER	Noter	2007	2006
Anleggsmidler			
Varige driftsmidler	4	11 998	9 958
Sum anleggsmidler		11 998	9 958
Omløpsmidler			
Varelager		923	153
Fordringer	6	136 807	150 789
Finansielle omløpsmidler	7	26 553	22 709
Bankinnskudd, kontanter og lignende	13	178 704	185 105
Sum omløpsmidler		342 988	358 755
SUM EIENDELER		354 986	368 713

EGENKAPITAL OG GJELD	Noter	2007	2006
Egenkapital			
Annen egenkapital	12	18 140	21 780
Egenkapital med restriksjoner			
EK med eksternt pålagte restriksjoner	11	999	556
EK med selvpålagte restriksjoner	11	33 190	35 982
Sum egenkapital og fonds		52 329	58 317
Gjeld			
Kortsiktig gjeld			
Mottatte midler på ikke avsluttede prosjekter	5	223 492	224 067
Gjeld til prosjektdonorer	8	8 888	10 084
Skyldige renter på mottatte midler	8	1 654	949
Diverse kreditorer		23 316	20 357
Skyldige offentlige avgifter, feriepenger		13 606	12 875
Avsetninger for forpliktelser	9	26 362	31 370
Annen kortsiktig gjeld	10	5 339	10 693
Sum gjeld		302 657	310 395
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		354 986	368 713
Bundne midler	13		
Pensjonsforpliktelser	14		

Finn Erik Thoresen
Styreleder

Atle Høie
2. nestleder

Kjersti E.R. Jenssen
1. nestleder

Petter Eide
Generalsekretær

NOTER TIL REGNSKAPET

(I alle tabeller er tallene medtatt i hele tusen, i teksten for øvrig er hele tall medtatt)

KONTANTSTRØMOPPSTILLING	2007	2006
Årets resultat	-5 989	-9 895
Avskrivninger	6 438	4 395
Gevinst/tap ved salg av anleggsmidler	-47	93
Endring i varelager	-770	-114
Endring i kundefordringer	13 981	39 466
Endring i leverandørgjeld og andre tidavgrensningsposter	-11 584	-5 106
NETTO KONTANTSTRØM FRA OPERASJONELLE AKTIVITETER	2 029	28 839
Innbetaling ved salg av varige driftsmidler	43	159
Utbetaling ved kjøp av varige driftsmidler	-8 473	-2 750
NETTO KONTANTSTRØMMER FRA INVESTERINGSAKTIVITETER	-8 430	-2 591
Disponering av fonds	0	0
NETTO KONTANTSTRØMMER FRA FINANSIERINGSAKTIVITETER	0	0
Netto endring kontantstrøm	-6 401	26 248
Beholdning bankinnskudd og kontanter 01.01	185 105	158 857
BEHOLDNING PR. 31.12	178 704	185 105

NOTE 1

Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet for Norsk Folkehjelp består av følgende:

- Aktivitetsregnskapet
- Balanse
- Kontantstrømoppstilling
- Noter

Årsregnskapet, som er utarbeidet av organisasjonens styre og ledelse, må leses i sammenheng med årsberetningen og revisjonsberetningen.

Grunnleggende prinsipper – vurdering og klassifisering – andre forhold

Årsregnskapet er avlagt i samsvar med regnskapslov og god regnskapsskikk, herunder Foreløpig Norsk RegnskapsStandard God regnskapsskikk for ideelle organisasjoner pr. september 2006. Årsregnskapet gir et rettviseende bilde av organisasjonens opptjente ressurser og hvordan disse er brukt i løpet av året, samt den økonomiske stillingen ved slutten av året. Årsregnskapet er redigert og regnskapsoppstillingene er sammendratt i formen. Den nødvendige spesifisering er gjort i notene. Notene er følgelig en integrert del av årsregnskapet.

Årsregnskapet er basert på de grunnleggende prinsipper om historisk kost, sammenlignbarhet, fortsatt drift, kongruens og forsiktighet. De grunnleggende prinsippene om transaksjon, opptjening og sammenstilling er fraveket etter RL § 4-1, 3. ledd, der det kan anses som god regnskapsskikk. Regnskapsprinsippene utdypes nedenfor. Når faktiske tall ikke er tilgjengelige/sikre på tidspunkt for regnskapsavleggelsen, tilsier god regnskapsskikk at ledelsen beregner et best mulig estimat for bruk i årsregnskapet. Det kan fremkomme avvik mellom estimerte og faktiske tall.

Generelle prinsipper

Eiendeler til varig eie og bruk er klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Vurdering av omløpsmidler/kortsiktig gjeld skjer til laveste/høyeste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi. Virkelig verdi er definert som antatt fremtidig salgspris redusert med forventede salgskostnader. Varelager vurderes til det laveste av kostpris etter «først inn – først ut»-prinsippet og antatt salgspris. Fordringer er oppført til pålydende med fradrag for forventede tap. Vurdering av anleggsmidler skjer i utgangspunktet til anskaffelseskost. Anleggsmidler som forringes avskrives. Dersom normal omsetningsverdi faller under balanseført verdi på balansetidspunktet, skrives anleggsmiddelet ned. Tilsvarende prinsipper legges normalt til grunn for gjeldsposter.

Det er i henhold til god regnskapsskikk noen unntak fra de generelle vurderingsreglene. Disse

unntakene er kommentert nedenfor. Ved anvendelse av regnskapsprinsipper og presentasjon av transaksjoner og andre forhold, legges det vekt på økonomiske realiteter, ikke bare juridisk form. Betingede tap som er sannsynlige og kvantifiserbare, kostnadsføres.

Inndelingen i aktiviteter er basert på organisasjonens interne styrings- og rapporteringsstruktur. Aktivitetsregnskapet er satt opp i note til årsregnskapet, mens resultatregnskapet er artsbasert. Det presenteres tall for aktivitetene for å vise organisasjonens oppfyllelse av sine formål. Geografiske arbeidsområder er også vist der det er av betydning. Tallene er avstemt mot organisasjonens resultat og balanse.

Regnskapsprinsipper for vesentlige regnskapsposter

Inntektsføringstidspunkt/opptjening

Inntekt resultatføres når den er opptjent. For inntekter der det ikke skal gis en motytelse, for eksempel gaver, regnes denne som opptjent når følgende tre kriterier er oppfylt:

1. Organisasjonen må ha juridisk rett til inntekten
2. Det må være rimelig sikkert at inntekten vil bli mottatt
3. Inntekten må kunne måles med tilstrekkelig pålitelighet

Rimelig sikkerhet for at inntektene vil bli mottatt, baserer seg på en regnskapsmessig forståelse av sannsynlighetsbegreper, se *NRS 13 Usikre forpliktelse og eiendeler*, som tilsier en sannsynlighet på 90–100 %.

Medlemsinntekter

Organisasjonen tar inn frivillig kontingent fra medlemmene. Denne har ingen motytelse og inntektsføres løpende.

Driftstilskudd

Tilskudd til dekning av kostnader inntektsføres brutto. Der kriteriene for inntektsføring ikke er oppfylt, er tilskuddet ført opp som gjeld på egen linje i balansen. Tilskuddet regnskapsføres til verdien på transaksjonstidspunktet. Vesentlige tilskudd der det ikke er mulig å estimere en reell markedsverdi, er opplyst i note. Ubrukte prosjektmidler føres som gjeld til donor ved prosjektslutt.

Sponsormidler

Sponsorinntekter periodiseres i takt med de motytelser som er avtalt. Der det ikke er mulig å foreta en pålitelig måling av motytelsen, benyttes lineær opptjening som en praktisk tilnærming.

Lotteriinntekter/automatinntekter

Lotteriinntekter og automatinntekter inntektsføres brutto. Kostnadene forbundet med lotterier og

automater føres under *Kostnader til anskaffelse av midler*. Ved automatinntekter der organisasjonen ikke eier automatene selv, men kun mottar en prosentandel av de innspilte inntektene, er de motatte midlene ansett som bruttoinntekter for organisasjonen.

Kostnadsføringstidspunkt/sammenstilling

Utgifter sammenstilles med og kostnadsføres samtidig med den aktiviteten som forbruker kostnaden. Dette gjelder både kostnader til å skaffe midler og til å realisere formålet. Utgifter som ikke kan henføres direkte til aktiviteter, kostnadsføres når de påløper.

Fordeling av kostnader

Kostnader er i størst mulig grad direkte henført til den aktiviteten de hører til. Kostnader tilhørende mer enn én aktivitet, er så godt som mulig fordelt på en rimelig, pålitelig og konsistent måte på de ulike aktivitetene.

Ved fordeling av kostnader er følgende fordelingsnøkler lagt til grunn:

Kostnader	Fordelingsnøkkel
Lønn	Tid pr. aktivitet
Andre kostnader, f.eks. husleie og IT	Antall årsverk pr. prosjekt

Andre kostnader og inntekter

Kostnader og inntekter som anses ekstraordinære og er vesentlige for organisasjonen, presenteres på egen linje i aktivitetsregnskapet.

Skatt

Organisasjonen har ingen aktiviteter som medfører skatteplikt.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler føres i balansen til anskaffelseskost, fratrukket akkumulerte av- og nedskrivninger. Et driftsmiddel anses som varig dersom det har en økonomisk levetid på over tre år, samt en kostpris på over 15 000 kr. Varige driftsmidler anskaffet til gjennomføring av prosjekter i utlandet kostnadsføres på anskaffelsestidspunktet.

Dersom den normale omsetningsverdien faller under balanseført verdi på balansetidspunktet, skrives driftsmiddelet ned til virkelig verdi. Der omsetningsverdien er vanskelig å fastsette, benyttes gjenanskaffelseskost fratrukket avskrivninger, som virkelig verdi. Der grunnlaget for nedskrivningen er falt bort, reverseres nedskrivningen. Nedskrivning, og evt. reversering av nedskrivning, føres på samme linje i aktivitetsregnskapet. Nedskrivningene er klassifisert som administrasjonskostnad der de ikke kan knyttes direkte til en aktivitet.

Avskrivninger

Ordinære avskrivninger er beregnet lineært over driftsmidlenes beregnede levetid med utgangspunkt i historisk kostpris fratrukket estimert utranteringsverdi. Avskrivningene er klassifisert som administrasjonskostnad der de ikke kan knyttes direkte til en aktivitet.

Leasing

For leieavtaler som ikke balanseføres (operasjonell leasing) behandles leiebetalingene som driftskostnader. Leiekostnadene er klassifisert som administrasjonskostnad der de ikke kan knyttes direkte til en aktivitet.

Finansielle investeringer

Markedsbaserte aksjer, obligasjoner og andre finansielle instrumenter klassifisert som omløpsmidler vurderes til virkelig verdi dersom disse er notert på børs eller administrert av en profesjonell kapitalforvalter, samt at virkelig verdi av investeringene kan måles pålitelig. Resultatet (avkastning og verdiendring) fra slike investeringer er klassifisert som finans- og investeringsinntekter.

Pensjonsforpliktelser og pensjonskostnad

Pr. 01.03.94 ble de ansattes pensjonsavtale flyttet fra Sparebanken1 Livsforsikring til Statens Pensjonskasse. Årlig kostnad blir belastet lønn og sosiale kostnader. Norsk Folkehjelp har ingen forpliktelser utover å innbetale premie til Statens Pensjonskasse. Fond i Sparebank1 Livsforsikring jfr. note 14, brukes til å dekke gjenværende forpliktelser overfor tidligere og nåværende medlemmer av den gamle avtalen og er ikke medtatt i regnskapet. Tre personer mottar penger fra dette premiefondet. Norsk Folkehjelp har ingen forpliktelser utover dette. Premiefondet er ansett tilstrekkelig til å dekke fremtidige forpliktelser og er derfor ikke balanseført.

Eiendeler i fremmed valuta/agio

Eiendeler i fremmed valuta er relatert til spesifikke prosjekter og agio/disagio blir så langt det er mulig inntektsført/kostnadsført løpende på de respektive prosjektene. Beholdningen ved årets slutt vurderes til balansedagens kurs og eventuell agio/disagio blir enten inntektsført/kostnadsført på prosjekt eller medtatt i resultatregnskapet under finansinntekter/kostnader.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den indirekte metoden. Likviditetsbeholdning omfatter kontanter, bankinnskudd og finansielle omløpsmidler som er vurdert til virkelig verdi.

NOTE 2

FØLGENDE OFFENTLIGE DONORER HAR BIDRATT:	2007	2006
Utenriksdepartementet	283 480	262 544
NORAD	122 290	125 683
Andre offentlige norske donorer	12 186	7 502
SUM NORSKE	417 957	395 729
USAID	105 892	113 940
US Department of state	19 902	24 824
FN/UNHCR	16 075	15 620
EU	145	20 578
SIDA	3 083	9 785
Nederlandsk UD	16 693	15 975
Andre offentlige internasjonale donorer	29 511	21 880
SUM INTERNASJONALE	191 301	222 602
SUM OFFENTLIGE DONORER	609 257	618 331
FØLGENDE ANDRE DONORER HAR BIDRATT:		
Helse og Rehabilitering	3 150	3 728
Andre	12 089	10 457
SUM	15 239	14 186

For drift av flyktningmottak og andre driftsenheter har Norsk Folkehjelp mottatt kr. 29 658 466 fra Utlendingsdirektoratet, og kr. 10 082 786 fra Øsfold Fylkeskommune.

NOTE 3

FØLGENDE GIVERE HAR BIDRATT	2007	2006
Private	14 350	10 859
Bedrifter	1 967	1 250
Fagbevegelsen	5 617	6 300
SUM GIVERE	21 934	18 409

NOTE 4

SPESIFIKASJON AV VARIGE DRIFTSMIDLER

	Ansk	Tilgang	Avgang	Akk.avsk	Avskr.	2006	2007
Tomter og bygninger	2 662	0	0	448	0	2 214	2 214
Inventar	2 172	0	16	1 941	56	215	272
EDB-maskiner	4 570	1 010	67	4 392	451	1 121	549
Programvare	12 545	505	776	8 838	2 221	3 436	5 150
Andre driftsmidler	2 664	881	31	2 507	1 262	1 007	1 397
Sum driftsmidler	24 613	2 396	890	18 126	3 990	7 993	9 582
Flyttekostnader	625	0	0	343	94	282	376
Flyttekostnader Sudan	0	6 077	0	2 354	2 354	3 723	0
TOTALE DRIFTSMIDLER						11 998	9 958

Driftsmidlene har en avskrivningsperiode fra tre til fem år. Tomter og bygninger avskrives ikke.

Flyttekostnader kostnadsføres over gjenværende leieperiode som er tre år.

Flyttekostnader til Juba i Sudan kostnadsføres over en periode på fem år, gjenværende avskrivningsperiode er tre år. Det er besluttet i 2008 at administrasjonen for Sudan-programmet flytter fra Nairobi til Juba. Det er avsatt midler til flyttingen, men det endelige kostnadsbildet er usikkert. I 1999 inngikk Norsk Folkehjelp en avtale om leie av datamaskiner. Da avtalen er vurdert som operasjonell leasing er de totale leieutgifter medtatt i driftskostnadene. Den totale leiekostnaden for datamaskiner i 2007 er kr. 19 380.

NOTE 5

PROSJEKTER INTERNASJONALT/ NASJONALT

Region	IB 01/01	Tilgang*)	Benyttet	UB31/12	Endring
Asia/Latin-Amerika/Midtøsten	100 602	205 247	218 463	87 386	-13 216
Afrika	88 008	352 877	344 102	96 783	8 775
Europa	25 991	83 683	84 288	25 386	-605
Andre prosjekter	9 466	172 912	168 441	13 937	4 471
Sum mottatt midler på ikke avsl. prosjekter	224 067	814 719	815 294	223 492	-575

Alle prosjekter som ikke er avsluttet er gjennomgått og medtatt i ovenstående oppstilling for videreføring til neste år.

Administrasjonsinntekter er kun medtatt for den gjennomførte prosjektandel.

*) Tilgang omfatter tilskudd fra norske og internasjonale donorer til de internasjonale prosjektene samt Norsk Folkehjelps egenandeler til sammen.

NOTE 6

Kortsiktige fordringer	2007	2006
Donorer internasjonale prosjekt	113 017	120 849
Innenlandsvirksomhet/NF-lag/andre	23 790	29 940
SUM	136 807	150 789

Det er ingen fordringer som forfaller senere enn ett år etter regnskapsårets slutt.

Det er utgiftsført kr. 0 til tap på krav.

NOTE 7

AKSJER/ANDELER	2007	2006
Andre investeringer	410	410
Norske aksjer og fondsandeler	26 143	22 299
SUM	26 553	22 709

Norske aksjer og fondsandeler er i hovedsak relatert til Furumo/Løren-fondet ref note 11.

NOTE 8

Gjeld til prosjekt-donorer

• Prosjektene har gått bedre enn budsjettet, og overskytende returneres til donor.

Skyldige renter på mottatte midler

• Opptjente renter på bevilgede midler fra donor som ihht avtale skal tilbakebetales.

NOTE 9

AVSETNINGER TIL FORPLIKTELSER	2007	2006
Avsetninger for sluttvederlagsordninger ved utekontorene (se note 14)	12 783	16 168
Andre avsetninger på de internasjonale prosjektene	7 738	6 425
Vedlikehold på mottak	1 922	3 511
Landsmøte	0	900
Andre avsetninger	1 516	2 548
Avsetning til prosjekt revisjon	2 403	1 818
SUM AVSETNINGER TIL FORPLIKTELSER	26 362	31 370

NOTE 10

ANNEN KORTSIKTIG GJELD	2007	2006
Forskuddsbetalt driftstilskudd fra UDI	0	4 115
Annen kortsiktig gjeld	5 339	6 578
SUM ANNEN KORTSIKTIG GJELD	5 339	10 693

NOTE 11

NETTO BEVEGELSE I EGENKAPITAL MED RESTRIKSJONER

	IB 01/01	Tilgang	Benyttet	UB31/12	Netto endr
EK med eksternt pålagte restriksjoner 1)	556	443	0	999	443
EK med selvpålagte restriksjoner	35 982	12 903	15 695	33 190	-2 792
SUM	36 538	13 346	15 695	34 189	-2 349

SPESIFIKASJON TIL EGENKAPITAL MED SELVPÅLAGTE RESTRIKSJONER

Innsamlede midler 2)	15 647	775	4 680	11 742	-3 905
Furumo/Løren 3)	18 323	1 746	932	19 137	814
Kure epilepsisenter 4)	2 012	10 382	10 083	2 311	299
SUM SPESIFIKASJONER	35 982	12 903	15 695	33 190	-2 792

1) Dette er øremerkede midler samlet inn gjennom ulike kampanjer.

2) Dette er gaver som ikke er øremerket en spesiell oppgave. Inkluderer gave fra Norsk Hydro kr. 10 000 000. Norsk Folkehjelp har bestemt at Styret er bevilgingsorgan for Norsk Hydro-midlene. Ihht. dette har styret vedtatt å bevilge kr. 1 032 000 for 2008 fordelt slik: Kr. 350 000 til «Folk til Folk» samarbeid i nord, kr. 682 500 til «Organisasjonsbygging som grunnlag for fattigdomsreduksjon». Totalt er kr. 4 279 130 bevilget og overført til prosjekter, hvilket betyr at kr. 5 720 870 gjenstår.

3) Furumo/Lørenfondets avkastning skal brukes til beste for yrkeshemmede og andre utsatte grupper, med sikte på å bedre deres livssituasjon og mulighet for å delta i arbeidslivet. Avkastningen kan også brukes på holdningsskapende arbeid.

4) Kure epilepsisenter eies og drives av Norsk Folkehjelp. Tilbudet ved senteret er landsdekkende og passer for mennesker med vanskelig epilepsi. Senteret er besluttet solgt i 2007, jfr. styrevedtak av desember 2006. Driften av senteret ble nedlagt pr 30.09.2007. Senteret er ikke solgt pr. 31.12.2007.

NOTE 12

ÅRETS BEVEGELSE I ANNEN EGENKAPITALEN	2007	2006
Egenkapital	21 780	17 529
Fra årets resultat	-3 640	4 251
SUM EGENKAPITAL PR. 31.12.	18 140	21 780

NOTE 13

BANKINNSKUDD, KONTANTER OG LIGNEDE	2007	2006
Sikkerhet for lotterigevinster	4 000	4 000
Skattetrekk trukket fra ansatte	2 973	3 764
Andre bankkonti/sperret	3 832	4 037
Sum sperrede bankinnskudd	10 805	11 801
Andre bundne midler som ikke er på sperret konto	62 314	75 789
Andre bundne midler som er på konti i utlandet	67 898	76 382
Sum totale bundne midler	141 017	163 972
Frie midler	37 687	21 133
SUM BANKINNSKUDD, KONTANTER OG LIGNEDE	178 704	185 105

NOTE 14

PENSJON OG ANDRE FORPLIKTELSE OVERFOR ANSATTE	2007	2006
Premiefond	1 882	1 762
SUM	1 882	1 762
LØNSKOSTNADER	2007	2006
Lønnskostnader vedr. alle uteansatte	150 497	156 326
Lønnskostnader vedr. mottak og prosjekter i Norge	24 416	28 393
Lønnskostnader ved hovedkontoret	32 553	34 103
Folketrygdavgift	10 883	11 436
Pensjonskostnader	2 677	2 717
Andre ytelser	40 287	39 761
SUM	261 313	272 736

De samlede lønnskostnader inkluderer lønn til norske og utenlandske hjelpearbeidere ved utestasjonene. Pr. 31.12 var det ansatt 94 ved hovedadministrasjonen i Norge, 25 ved flyktningmottakene, fire ved andre driftsenheter, 57 på kontrakt ved utestasjonene og ca 2664 lokalt ansatte ved utestasjonene.

Obligatorisk tjenestepensjon

Organisasjonen har 193 ansatte som omfattes av reglene om obligatorisk tjenestepensjon. Alle ansatte er omfattet av en kollektiv pensjonsordning som tilfredsstiller kravene etter denne loven.

Avsetning til sluttvederlag ved utekontorene

Inkludert i de totale lønnskostnader er avsetning til sluttvederlag ved utekontor hvor dette er lovpålagt. Det er forskjellig praksis ved de enkelte utekontorene, og det er programlandets bestemmelser om sluttvederlag, der disse foreligger, som er retningsgivende. Norsk Folkehjelp har estimert den fremtidige forpliktelsen, og har i samarbeid med donor, en plan for avsetninger til sluttvederlag.

Honorar/lønn til styremedlemmer og generalsekretær

Det ble i 2007 ikke utbetalt godtgjørelse til styret. Lønn til konstituert generalsekretær var kr. 752 987 og andre ytelser kr. 2666. Fast ansatt generalsekretær deltar i Norsk Folkehjelps ordinære pensjonsordning, og mottar ingen annen form for godtgjørelse enn ordinær lønn. Norsk Folkehjelp har ingen forpliktelser til å gi vederlag til generalsekretær ved opphør eller endring i ansettelsesforholdet.

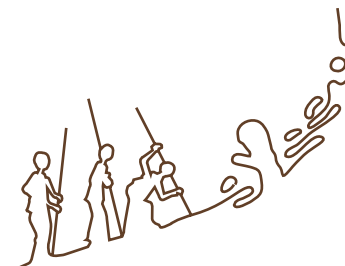
Revisor

Kostnadsført revisjonshonorar utgjør kr. 445 000 eks.mva for revisjon av årsregnskap ved hovedadministrasjonen. Donorer stiller krav om særattestasjon til alle prosjekter. Kostnader til revisjon av utekontorene og prosjektvirksomheten ute, utgjør kr. 4 260 611 og kostnader til prosjektvirksomheten i Norge var kr. 809 324. Antall prosjekter som inngår i revisjonen er 400. UDI krever at alle refusjonskrav blir revidert og den revisjonskostnaden var kr. 638 376.

NOTE 15

Søksmål/tvister

Norsk Folkehjelp har enkelte tvister i sin utenlandske virksomhet. I samråd med lokale juridiske rådgivere er nødvendige avsetninger foretatt i regnskapet.

KPMG AS
P.O. Box 7000 Majorstuen
Sertedalsveien 8
N-0206 Oslo

Telephone +47 68002
Fax +47 22 60 96 01
Internet www.kpmg.no
E-post: 025 174 6276/VA

Til Norsk Folkhjelp

REVISJONSBERETNING FOR 2007

Ledelsens ansvar og revisors oppgave

Vi har revidert årsregnskapet for organisasjonen Norsk Folkhjelp for regnskapsåret 2007, som viser et tap på kr 5 989 000, herunder opplysningene i årsregnskapet om forslaget til dekning av tapet. Vi har også revidert opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet og forutsetningen om fortsatt drift. Årsregnskapet består av resultatregnskap, balanse, kostnadsoppstilling, og noteropplysninger. Regnskapslovens regler og god regnskapskikk i Norge er anvendt ved utarbeidelsen av regnskapet. Årsregnskapet og årsberetningen er avgitt av organisasjonens styre og generalisolekretar. Vår oppgave er å uttale oss om årsregnskapet og øvrige forhold i henhold til revisorlovens krav.

Grunnlag for vår uttalelse

Vi har utført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonskikk i Norge, herunder revisjonsstandarder vedtatt av Den norske Revisorforening. Revisjonsstandardene krever at vi planlegger og utfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon. Revisjon omfatter kontroll av utvalgte deler av materialet som underbygger informasjonen i årsregnskapet, vurdering av de benyttede regnskapsprinsipper og vesentlige regnskapsestimater, samt vurdering av innholdet i og presentasjonen av årsregnskapet. I den grad det følger av god revisjonskikk, omfatter revisjon også en gjennomgåelse av organisasjonens forretningsforvaltning og regnskaps- og intern kontrollsystemer. Vi mener at vår revisjon gir et forsvarlig grunnlag for vår uttalelse.

Uttalelse

Vi mener at

- årsregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av organisasjonens finansielle stilling 31. desember 2007 og av resultatet og kostnadsstrukturen i regnskapsåret i overensstemmelse med regnskapslovens regler og god regnskapskikk i Norge
- ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger
- opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet og forutsetningen om fortsatt drift er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter
- opplysningene i årsregnskapet om forslaget til dekning av tapet er i samsvar med lov og forskrifter

Uten at det har betydning for konklusjonen i avsnittet over, presiserer vi at organisasjonen har besluttet å flytte sin administrasjon av Sudan programmet fra Nairobi i Kenya til Juba i Sudan. Det er gjort en avsetning for å dekke kostnadene. Den mulige kostnaden kan avvike fra avsetningen. Vi viser til omtale i note 4.

Oslo, 29. august 2008

KPMG AS

Kjetil Nilsen
Statuarisert revisor

Offisere

Oslo	Haugaland	Sørlandet
Birda	Trøndelag	Vestlandet
Ålesund	Lure	Vestlandet
Arctic	Lappland	Øst
Bergen	Midt-Norge	Norge
Oslo	Midt	Sørlandet
Oslo	Midt	Sørlandet
Oslo	Midt	Sørlandet
Oslo	Midt	Sørlandet

KPMG AS is a member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International, a Swiss entity.

International member firms belong to the KPMG network.

Solidaritets
i praksis

Solidaritet
i praksis

Norsk Folkehjelp

Norsk Folkehjelp
Postboks 8844
Youngstorget
0028 OSLO

Tlf.: 22 03 77 00
Fax: 22 20 08 70
norsk.folkehjelp@npaid.org
www.folkehjelp.no